

A dékáni program – részletes vezetői elképzelések a gazdálkodásról és a személyi fejlesztésekről

Mivel a Kar vezetésének fontos része a gazdálkodás, a pénzügyi egyensúly fenntartása, ezért a részletes vezetői elképzelések egységes szerkezetben tartalmazzák az ilyen irányú elképzeléseimet is. Fontosságuk miatt a következőkben ezeket a részeket, némileg összefüggéseikből kiragadva újra összefoglalom.

A gazdálkodás

A Kar egyik fő bevételi forrása a fenntartó által biztosított támogatás, amelynek számlási módja bizonytalan, és bár tagja vagyok a Kari Tanácsnak és sokszor veszek részt a Kari Elnökség ülésein mégsem tudom pontosan, hogy a minisztérium az Egyetemre jutó támogatási összeget milyen módon határozza meg. Mindenesetre a támogatási összeget az Egyetem a bázisfinanszírozás és normatív finanszírozás kombinációjaként adja le a Karnak. Remélhetőleg egy reális normatív finanszírozás kialakul a nem túl távoli jövőben, bár az ezzel kapcsolatos információim nem túl biztatóak. A helyzetet különösen bizonytalanná teszi az, hogy a megvalósuló béremelések teljes fedezete sem szokott rendelkezésre állni. A hallgatói létszám sajnos csökken, annak ellenére, hogy a beiskolázási rendszer működik, a kari és intézeti vezetés mindent megtesz, hogy a Kart népszerűsítse, akár felsőoktatási kiállításokon, egyetemi és kari nyílt napokon, akár személyesen ellátogatva nagyszámú, még a vonzáskörzeten kívüli középiskolákba is. A csökkenésnek főként demográfia oka van, de jelentősen hozzájárul az is, hogy a kormányzati erőfeszítések ellenére a természettudományok nem túl népszerűek. Némi reményt a jelenthet a műszaki képzési lehetőségek tágítása a Mérnöki Karral együttműködve. Ígéretesebb az, hogy az utóbbi időben megjelentek a szakmát angolul tanuló külföldi hallgatók. Számuk növekszik, és angolnyelvű mesterképzéseinket az Oktatási Hivatal gond nélkül bejegyzi. A külföldi hallgatók jórészt a magyar adófizetők pénzén tanulnak, és valódi tandíjat fizető kevés van, ha van egyáltalán, de fogadjuk el, hogy valahol el kell kezdeni. A külföldi hallgatók számának növelése kari érdek, ennek érdekében önállóan is, és az Egyetem megfelelő szerveivel szoros együttműködésben kell további lépéseket tenni. A Kar átoktatási tevékenysége jelentős, ami a kar számára bevételt jelent, de sok szakmának szüksége van arra, hogy más karokról érkező szakemberek különféle kurzusokat tartsanak, ami a Kar számára kiadás. Az átoktatási tevékenység anyagi vonzatainak összegzése, tudomásom szerint most folyik, így az eredményt nem tudom, de az valószínű, hogy az egyenleg sem nem javítja, sem nem rontja lényegesen a mérleget. Az eddigiekben sikerült elkerülni a pénzügyi összeomlást, észre kell azonban venni, hogy ehhez a Kar intézeteinek elképesztő erőfeszítéseire is szükség volt. Van olyan Intézet, ahol a pénzügyi egyensúly fenntartásához, az oktatói állomány előregedésének lassításához, a kiemelkedő teljesítményt nyújtók előlépésének és így lendületük megőrzésének érdekében hetven év alatti professzorokat kellett nyugdíjazni – mondanom sem kell, hogy ez egyáltalán nem népszerű, de szükséges intézkedés volt. Az Intézetek közül csak kettőnek (Informatikai és Földrajzi és Földtani Intézet) igazán stabilis az anyagi helyzete, amely a nagy hallgatói és a relatíve kis oktatói létszámnak (illetve a kedvező oktatói korösszetételnek) köszönhető. A hosszú távon is nagy hallgatói létszám azonban csak az informatikai képzési területen prognosztizálható.

A Természettudomány és Informatikai Kar nagyszúlyú egység az egyetemen és az országban is, köszönhetően főként annak, hogy nemzetközileg is jelentős eredményeket felmutató oktatóink-kutatóink vannak. A Karnak nagy szerepe volt a kutatóegyetemi rang elérésében, amely extra finanszírozást jelentett. A cím elnyerésével járó összegek óvták meg

a Kart a pénzügyi összeomlástól. Ez a finanszírozási forma azonban lejár, és az életben maradáshoz szükséges összegeket különféle pályázatokon kell, és szerencsére most lehet, elnyerni. Ezek azonban erősebben címkézett összegek, kutatócsoporthoz, kutatócsoportok szövetségéhez, még csak nem is egy intézethez, címzettek. Az elmúlt év során sok kutatócsoport jutott ilyen kutatási és infrastrukturális támogatáshoz (GINOP pályázatok), de még egyszer, itt kutatócsoportok a támogatások célzottjai. Vagyis úgy néz ki, hogy kutatási szempontból az élet úgy négy évre tervezhetővé vált a Kar sok, de minden kutatócsoportja számára. Az elnyert nagy pályázatok hozzájárulnak a Kar finanszírozhatóságához, azt hogy pontosan hogyan, azt az illető pályázatok szabályai fogják meghatározni. A kutatási infrastruktúra megújításához jelentősen hozzájárulnak a Karon elnyert ERC grantok is.

A finanszírozási helyzet javításához, az oktatási infrastruktúra megújításához és az oktatási anyagok modernizálásához hozzájárulnak, legalábbis reményeink szerint, az eddig kiírt és a közeli jövőben kiírásra tervezett EFOP pályázatok. Itt tisztességes, de kemény tárgyalások révén el kell érni, hogy a Kar oktatási és tudományos súlyának megfelelően részesedjék. Tudomásom szerint a Kar részese vagy részese lesz minden pályázatnak. Remélhetőleg ezek a pályázatok nyerni fognak.

A képzés fontos részét képezik a doktori iskolák, amelyek ugyan a Doktori Intézethez rendeltlen működnek, de a kari képzés és kutatás integráns részét képezik. Doktoranduszaink döntő hányada állami forrásból finanszírozott, akadnak azonban, ha nem is túl nagy számban ipari partnerek által finanszírozott hallgatóink is. A Karnak fontos feladata, hogy támogassa azokat az intézeti törekvéseket, amelyek a PhD hallgatók létszámának növelését jelentik, főként az ipari partnerek segítségével. Megjelentek a külföldi PhD hallgatók is, igaz, számuk még kicsi és többségüket a magyar adófizetők finanszírozzák. Törekedni kell arra, hogy mi legyünk elég vonzóak ahhoz, hogy finanszírozását valamilyen pályázaton elnyert külföldi doktori, posztdoktori hallgató ide akarjon jönni.

Fontosnak tartom, hogy az alap- és alkalmazott kutatások egyensúlyát megőrizzük. Szerencsés lenne, ha úgy tudnánk nagy, kutatást-fejlesztést igénylő cégeket a karhoz vonzani, hogy azok például professzori helyeket finanszíroznának, posztdoktori, PhD ösztöndíjakat telepítenének a karra annak fejében, hogy az őket érdeklő témákban folytassunk alap- és alkalmazott kutatásokat.

Bár egyelőre az álom kategóriába tartozik, de jó lenne olyan alumni rendszert kialakítani, hogy az itt végzetek tehetősebb része megtiszteltetésnek érezze akár az anyaintézmény anyagi támogatását is.

Összefoglalóan elmondható, hogy a Kar jelenleg nincs pénzügyi összeomlás közelében. Úgy tűnik, hogy az eddig elnyert és remélhetőleg az ezután elnyerendő pályázatokkal ezt a helyzetet fent lehet tartani a következő négy évre, ha egyéb, tőlünk független pénzügyi megrázkódtatások nem jönnek közbe. Remélhetőleg lesznek olyan kutatócsoportjaink, amelyek a most elnyert kutatási pályázatok eredményes teljesítésével annyira erősek lesznek, hogy sikerrel szállhatnak ringbe európai kutatási pályázatokon. Ha így lesz, akkor az nemcsak a kutatócsoportoknak lesz előnyös, hanem a Karnak is. A dékáni vezetés feladata, hogy minden lehető eszközzel a pályázatok sikeres teljesítését elősegítse.

A humánpolitika

Intézményünk életének fontos szegmense a humánpolitika. Oktatóink-kutatóink többsége „saját nevelés”, amelynek vannak jó oldalai (van helyismeretük, képességeik ismertek, stb.), ugyanakkor talán komolyabb erőfeszítéseket tehetnénk a különböző szakmák nem Szegeden dolgozó prominenseinek, ígéretes tehetségeinek Szegedre csábítására

egyetemi oktatónak-kutatónak. Gond, hogy nem elhanyagolható számú esetben nem megfelelő a karrierlehetőség, például sokáig nincs előrelépési lehetőség, pedig a megfelelő fokozatok és címek és a teljesítmény is megvan. Mindez eredményes és tehetséges oktatóink-kutatóink elvesztéséhez, vagy teljesítményük jelentős csökkenéséhez vezethet.

A kutatási eredményesség növelése érdekében az eddiginél aktívabb minőségpolitikára lenne szükség, a produktivitás jelentősen növekedhetne, ha ide tudnánk gyűjteni aktív és eredményes oktatókat-kutatókat az ország más területeiről, netán külföldről is.

Biztosítani kell az előmeneteli lehetőséget az arra érdemesek számára, meg kell győzni az intézeteket arról, hogy ez kari érdek, amelyért, alapos megfontolás után, érdemes anyagi áldozatot is vállalni.

A kar a hallgatókon, oktatókon és kutatókon kívül nagyszámú más dolgozót is foglalkoztat. Alapvető érdek, hogy munkakörülményeikkel elégedettek legyenek, és magukat a Kar egyenrangú polgárainak érezzék. A dékáni vezetésnek oda kell figyelni rájuk, gondjaikra, problémáikra a szakszervezet és az egységvezetők segítségével a lehetőségekhez képest a legjobb megoldásokat kell megtalálni.

A Kar vezetőjének felelőssége és hatásköre a Dékáni Hivatal, illetve a Tanulmányi Osztály szervezeti kereteit alakítani, a státuszokat megfelelő emberekkel feltölteni, és a pontos feladatköröket kijelölni. Alapvető, hogy mindkét szervezeti egység feladata a Kar szolgálata, a mindennapi élet könnyítése. A szükséges adminisztratív feladatok minden olyan részét, amit csak lehet, itt kell elvégezni, az oktatókat és kutatókat amennyire csak lehet mentesíteni kell az ilyen feladatok alól. El kell kerülni azt, hogy a Kar oktatói és kutatói azt érezzék, hogy a kari adminisztráció nem értük van. Úgy érzem, ezen a területen van még javítanivaló...

A kar infrastruktúrális állapota

A közelmúltban befejeződött beruházások nagyban segítették a Kar néhány intézetének életét, mind a hallgatókét, mind az oktatókét. Az épületek felújítása, kisebb-nagyobb gondok megmaradásával sikerült, de sajnos a munka messze nem volt mindenhol minőségi. Folyamatos javítgatásokra van szükség, amelyek elvégzéséhez a Karnak továbbra is meg kell adni minden segítséget. Hátra van még a Béke épület felújítása, és nagyon fontos az Informatika Intézet új épületének felépítése. Ehhez a Karnak és a Kar többi részének anyagi segítséget is kell nyújtania, mint ahogy ezt az Informatikai Intézet a többi felújítás esetén megtette.

Szeged, 2017. január 3.